Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

22 112 — **Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie**

21 501-07 — **Raad voor Economische en Financiële Zaken**

Nr. 1971

BRIEF VAN DE MINISTER EN STAATSSECRETARIS VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 mei 2015

Hierbij zend ik u, mede namens de Minister van Financiën, de door de Kamer gevraagde kabinetsreactie op het persbericht «Kritiek wetenschappers op Junckerplan» d.d. 14 april 2014.

In genoemd persbericht is de kritiek verwoord van wetenschappers op het onttrekken van 2,7 miljard euro uit het budget voor het Europese onderzoeksprogramma Horizon 2020 ten behoeve van het op te richten Europees Fonds voor Strategische Investeringen (EFSI). Deze middelen (3,5 procent van het totale budget van Horizon2020) worden toegevoegd aan een EU-garantiefonds van 8 miljard euro, waarmee een garantie kan worden gegeven van in totaal 16 mld euro op leningen van de EIB. Samen met de nodige cofinanciering van andere, veelal private, partijen moet daarmee voor 315 miljard euro aan extra investeringen worden gegenereerd. Dit voorstel is onderdeel van de verordening tot oprichting van het EFSI. Daarover loopt momenteel een triloog met het Europees parlement.

In antwoord op uw vraag verwijs ik allereerst graag naar de kabinetsreactie van 26 november 2014 op de mededeling van de Europese Commissie «Een investeringsplan voor Europa» (Kamerstuk 21 501-07, nr. 1202). Hierin werden de hoofdlijnen van het Nederlands beleid ten aanzien van het stimuleren van investeringen in Europa verwoord. Vervolgens heeft het kabinet haar standpunt over het wetgevingsvoorstel voor de oprichting van het EFSI gegeven in het u toegezonden BNC fiche over investeringsplan van de Commissie Juncker (Kamerstuk 22 112, nr. 1941).

Het kabinet heeft in zijn eerdere reacties aangegeven dat het waardeert dat de dekking van de garanties in het Commissievoorstel is gevonden binnen de bestaande middelen van de EU-begroting. Wel betreurt het kabinet het dat niet voor een bredere verdeling over begrotingslijnen is gekozen. Het kabinet erkende in het BNC-fiche echter al dat de politieke haalbaarheid van dekking vanuit andere begrotingscategorieën gering

kst-22112-1971
ISSN 0921 - 7371
’s-Gravenhage 2015

was. Dat bleek ook in de discussies in de Raad. Uiteindelijk heeft de Raad besloten het Commissievoorstel op dit punt te volgen.

Nederland heeft in de onderhandelingen daarom vooral benadrukt het wenselijk te achten dat een belangrijk deel van de investeringen vanuit het EFSI ten goede komt aan toekomstgerichte sectoren met groeipotentieel, zoals onderzoek, onderwijs en innovatie, mede omdat de EU-begrotingsmiddelen voor dit doel in Horizon2020 worden gekort ten behoeve van de dekking van het EU Garantiefonds. Bij het Nederlandse standpunt bij de besluitvorming over de verordening in de Ecofin-Raad op 10 maart jl. is meegewogen dat de verordening duidelijk stelt dat het terrein van onderzoek en innovatie een belangrijk investeringsgebied is voor het EFSI (Kamerstuk 21 501-07, nr. 1243).

Meer specifiek richt de door de Kamer aangehaalde kritiek zich op het feit dat het schrappen van middelen uit Horizon2020 ten koste gaat van het type van onderzoek, waarvoor het lastig zou zijn de investeringen door financiering door het bedrijfsleven terug te verdienen. Dit type projecten zal moeilijk alternatieve financiering kunnen krijgen via het EFSI.

Zoals ook aangegeven bij de beantwoording van de vragen van de Eerste Kamer op 2 april jl. (Kamerstuk 34 164, A) erkent het kabinet dat de financiering van investeringen via leningsinstrumenten tot andere financierings-keuzes kan leiden dan in het geval van subsidies. Dit zal ook leiden tot andere begunstigden en type projecten dan in het geval van onderzoeksprojecten die nu via Horizon 2020 kunnen worden gefinancierd. De inzet voor de oprichting van EFSI is ook juist dat het leidt tot additionele investeringen in projecten die met andere EU middelen niet van de grond zouden komen. Denkbaar is bijvoorbeeld dat er meer accent komt te liggen op investeringen in fysieke onderzoeksinfra-structuren, die in mindere mate vanuit Horizon 2020 kunnen worden gefinancierd.

Het kabinet is met de Commissie van mening dat universiteiten en andere spelers op het terrein van onderwijs, onderzoek en innovatie kunnen profiteren van de nieuwe mogelijkheden die EFSI zal bieden. Denkbaar is dat naast bedrijven die al actief zijn in R&D ook andere private partijen (bijvoorbeeld beleggers) of publieke partijen die nu nog niet actief zijn in Horizon 2020 projecten (bijvoorbeeld medeoverheden) interesse zullen hebben om met het EFSI te investeren in onderzoeks-, onderwijs- en innovatieprojecten.

De financiering van het EU-garantiefonds ten behoeve van de garantie voor het EFSI is nog onderwerp van gesprek tijdens de triloog met het Europees parlement. Uw Kamer wordt over de voortgang geïnformeerd via de agenda's en verslagen van de Ecofin-Raad. Zoals de Minister van Financiën heeft toegezegd zal uw Kamer bovendien bij brief nader worden geïnformeerd over de uiteindelijke opzet van EFSI zodra de Brusselse onderhandelingen zijn afgerond.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M. Bussemaker

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
S. Dekker